

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 180—
pol leta . . . „ 90—
četrt leta . . . „ 45—
za mesec . . . „ 15—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 240—
pol leta . . . „ 120—
četrt leta . . . „ 60—
za mesec . . . „ 20—

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/L.
Telefon št. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

JUGOSLAVSKA

Za Ameriko:
celoletno . . . 4 dolarje
polletno . . . 2 dolarja
četrtletno . . . 1 dolar.

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino po nakazilu.

zaračunajo po
prostoru in sicer
isker ter 55 mm
stor za enkrat i. K
za večkrat popust.

Licijalna knjižnica
Ljubljana.

Pogajanja z Italijo prekinjena.

Beograd, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Kakor se v vladnih krogih izjavlja, je smatrali vsled demisijske italijanske vlade pogajanja v Pallanzi za prekinjena in mandat, ki sta ga dobili Trumbić in Pašić za ta pogajanja, ugaslim. Naša zastopnika bo sta dobila navodila, naj nadaljujejo svojo pot v Pariz.

Nitti vnovič ministrski predsednik.

Dunaj, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Kakor poročajo iz Milana, bo sestavo nove vlade zopet poverjen Nitti, ki bo nalogo najbrž tudi sprejel. Nitti se nadeja, da ga bo v njegovi politiki podpiral Lloyd George, kateremu je mnogo ležeče na tem,

LDU Dunaj, 14. maja. »N. Fr. Presse« poroča, da je Giolitti pred odhodom v Rim naprosil jugoslovanske delegate v Pallanzi, naj stanejo do rešitve italijanske ministrske krize v Italiji. Dr. Trumbić in Pašić sta sklenila, da počakata do petka.

da ostane Nitti italijanski premier. Lloyd Georgeva intervencija bi seveda Nittijevo stališče zelo okrepila. V slučaju pa, da se nova Nittijeva vlada ne posreči, bo prišel na krmilo provizorični kabinet Giolitti.

Inženir Gustinčič v preiskovalnem zaporu.

Duševni vodja komunističnega zbivanja v Sloveniji inženir Gustinčič je prišel iz Trsta v Ljubljano. Takoj je bil povabljen na policijsko ravnanje, kjer ga je zasliševal rev. nadzornik Jože Habe. Popoldne je bil oddan v preiskovalni zapor deželnega

sodišča. Obenem je bila vročena ovadba policijskega ravnanja državnemu pravdnstvu, ki je zadevo odstopilo v preiskavo preiskovalnemu sodniku dr. Kaiserju, kateri vodi preiskavo o vseh komunističnih dogodkih v zadnjem času.

Sijajna manifestacija v Pliberku.

LDU Pliberk, 14. maja. V četrtek dne 13. maja se je na poziv narodnega sveta in ženskega društva sešlo okrog 6000 okoličanov. Večnoma kmetijskega ljudstva, na manifestacijo v tej nekdanji nemški trdnjavi za Jugoslavijo. Govorniki, med njimi dr. Müller, poslanec Grafenauer, dr.

Arnež in ravnateljica Stupina so ob navdušenem pritrjevanju tolmačili neomajno ljudsko voljo, kljub vsem nemškim pritiskom, obljubam in grožnjam, vztrajati na slovenski strani in delati z vsemi silami za sijajno zmago Jugoslavije pri plebiscitu.

USPEH GRAŠKE PROMETNE KONFERENCE.

LDU Gradec, 14. maja. Mednarodna prometna konferenca, ki se vrši v Gradcu, bo v kratkem zaključena. Železniško-transportni oddelek se je bavil z ogromno snovjo. Uspehi pogajanj, za vse udeležene države skozi in skozi povoljni. Razen že javljenih važnih sklepov, se je ukrenilo tudi vse potrebno, da se odstrani nabiranje in kupčenje blaga, zlasti na obmejnih postajah. Dalje so se odredile priprave za kar najhitrejši transport čehoslovških legionarjev iz Sibirijske, ki ga pričakujejo te dni iz Trsta. Glede colinske službe se je dosegel z ozirom na železniški blagovni promet razveseljujo spoznanje, po katerem se bodo omejile

sedaj še česte zakasnitve pri tovarnih vlakih. Tarifni odsek je sklenil, da se uvedejo direktne tarife med Čehoslovasko, Avstrijo, Jugoslavijo in Italijo. Poštni odsek je postavil norme pisemskega novinskega in zvojnega prometa med imenovanimi štirimi državami. V brzojavnem in telefonskem odseku so sklenili, da se ima zasebni, brzojavni in telefonski promet med državami, ki se udeležujejo te konference, hitreje razvijati. Dalje so bili izdani ukrepi, da se olajša transitni, brzojavni in telefonski promet med Čehoslovasko in Nemčijo. Vsi udeleženci, 65 po številu, med njimi višji državni činitelji vseh udeleženi držav, so bili prijetno presenečeni po sprejemu službenih, kakor zasebnih krogov mesta Gradca.

VERA.

Roman.
(Dalje.)

Pogledal jo je z neprikritim občudovanjem; povedala je oči, da lihi kasneje s tem večjim žarom zopet dvigne. Ko je njegov pogled še vedno počival na njej, je pogledala iznova v tla, se naslonila nazaj in se začela hladiti s svojo prekrasno čipkasto pahlačo. Spadalo je v njeno taktiko, da takih intenzivnih hipov občudovanja ni motila, in s polnimi požirki se je vdajala vedno nanovo opojnemu užitku svoje oblasti.

„Vaš gospod stric nima tako zelo neprav,“ je izpregovoril sedaj knez, „malomeščani, živeči v ozkem krogu, so hitro pripravljeni obsojati vse, kar jim je novo in tuje in se težko navadijo izvanrednega. Opravičbe za to je iskati v njihovem načinu življenja, nedostaje jim pač svobodnejšega tona, širšega obzora velikega mesta, in če kdaj nalete nanj, ga ne razumejo. Kakšna razlika: N. in Peterburg! Primera vzbujajo človeku nasmeš. Naklonil se je nalahno k njej. „In, gospodična, ali mi nečete priznati, da so tudi prav opasna šola — ti pariški in peterburški saloni?“

„Resnično — ne tajim.“

„Dobro, potem mi boste tudi priznali, da ste bili, milostiva gospodična, jako marljiva učenka te nevarne šole, ter morate v resnici ne-

koliko presenetljivo delovati na manjše duhove.“

Sedaj je bila v pravem tiru koterije; gledajoča ga s polnim pogledom, je samo pokimala s svojo prelestno glavo, z rdečimi usten pa se je vsul očarljiv smeh.

Bliskoma se je izpremenil izraz knezovega obraza, izgnil je ljubeznivi in družabni smehljaj, oči je zaprl za hipec, in videti je bil jako resen.

— Kaj mu je, čemu ta nenadna izprememba? — si je mislila. Saj ni mogla slutiti, da je ves čas, odkar je bil poleg nje, čakal in upal na njen smeh, sedaj, ko je izpolnjena njegova želja, pa ga je prestrašila veličina njegovega brepenenja, njegove radosti.

Ni ga motila. Po kratkem prestanku je dvignil pogled — izraz teh oči je bil tako mnogo pomenljiv. Sploh jo je mikalo to vedno izpreminjajoče se oko, ki je izražalo najrazličnejša čustva, od najgloblje melanholije do plamenčaste zanosnosti.

„Ali je imela vaša Svetlost svoj čas priliko, seznaniti se v Peterburgu s kneginjo Libanovo?“

„Za, ne — pravili so mi, da sta si, gospica s kneginjo jako blizu — pač pa sem imel nekoč v Karlovih varih priliko spoznati grofico Muriševno in njenega soproga. Jako neenak par.“

„Oni, oni, grof je bil pravi med-

PRIBOD ČEHOSLOVAŠKIH LEGIONARJEV V TRST IN LJUBLJANO.

Kakor smo informirani, prispe tekom meseca v Trst oz. v Ljubljano zopet več transportov čehoslovških legionarjev iz Vladivostoka. Okoli 15. t. m. pričakuje prihod transportnega parnika »Mont Vernon« s 3450 možmi, ki je dne 13. aprila t. l. odplul iz Vladivostoka. Drugi transport na parniku »Titan« s 1330 mož pride okoli 25. t. m. Tretji, 6500 mož broječi; dne 23. aprila t. l. iz Vladivostoka na parniku »Amerika« odplul transport pričakujejo v Trst 1. junija t. l. — Četrti transport okoli 5400 mož na parniku »Praesident Grant« pride v Trst dne 5. junija. S tem parnikom dospe v Trst tudi general čehoslovških legionarjev Syrový. Zadnja dva parnika sta prava transportna parnika, ki ne bosta mogla pristati prav ob trgovski obali vsled premale morske globine. Usidrila se bosta na odprtem morju, od koder bodo izkrcali moštvo potom remorkerjev. Zadnja dva transporta vozita tudi velika blaga in strovin.

MESČANSKA VOJNA V MEHIKI.

LDU Washington, 14. maja. Iz mesta Mehike se uradno javlja, da je predsednik Carranza s svojim kabinetom in drugimi pristaši dne 7. maja zjutraj zapustil glavno mesto. Pred vlakom, s katerim je odstopoval je odšlo več drugih vlakov s četami, artiljerijsko pripravo in arhivi. Carranza je vzel s seboj vladnega denarja v znesku 13 in pol milijona dolarjev. Sedaj stoji na čelu velikega števila čet, ki so mu ostale zveste in ki se pri San Marku branijo proti ustašem. V Mehiko pride Huerta, ki prevzame vodstvo poslov. Govori se, da bo sklical konvent, ki bo nadziral volitve.

TURŠKA REVOLUCIONARNA VOJSKA PRED CARIGRADOM.

LDU Berlin, 14. maja. »Lokalan-zeiger« javlja iz Frankfurta: Iz Pariza poročajo, da so čete turških nacionalistov dospele do Marmarske obali. Ogrožajo vhod v Dardanete ter Samag, kjer zbirajo Angleži mnogo čet. Angleški brodove bo prejkone poseglo v boj, da prepreči ogrožanje plovbe po turških nacionalistih. Vzhodno od Bejruta je prišlo med francoskimi četami in turškimi nacionalisti do ljutih bojov. Na obeh straneh je bilo mnogo izgub.

Avstrijska in madžarska propaganda.

Avstrijska in madžarska propaganda deluje z vso silo na zapadu. Iz Švice je segla zadnje čase predvsem na Angleško. Madžarska mirovna pogodba ni še podpisana, a razni madžarski plemenitaši, ki nimajo zunaj uradno nikakega posla, se gibljejo in občujejo popolnoma prosto v londonskih krogih.

Tudi v britanskem parlamentu je avstro-ogrski klika pred kratkim dobila zagovornika.

Asquith je govoril zanjo in dejal, da je Avstro-ogrski (v starem obsegu) popolna gospodarska enota in da bi morali narodi nekdanje monarhije skleniti ekonomsko in trgovsko zvezo ter prevzeti skupno vsa bremena razpadlega cesarstva.

G. Seton-Watson kritizira v svoji reviji zelo ostro ta Asquithov govor in pravi, da bi taka zveza, če bi se res izvršila danes ne obsegala samo podonavskega kompleksa, ampak bi šla od Baltika do Dnepra, Črnega morja in Spodnjega Vardarja, kajti iz razpadle monarhije so zrastle velike sukcesijske države: Čehoslovaka, Poljska, Rumunija in Jugoslavija, h katerim naj bi se po Asquithovem mnenju priključila sedanja Avstrijska republika in Madžarska. To je pa samo na tem razsežnem ozemlju neizvedljivo.

Sir William Mitchell-Thomson je naglašal, da nekdanja Avstrija ni bila naravna ekonomska unija, ampak produkt političnih faktorjev, ki

se je v svojih elementih neprestano menjal in končno zelo naravno razpadel. Watson, ki poudarja, da je to mnenje o stari monarhiji edino pravilno, pravi, da takozvane sukcesijske države niso nekaj, kar je šele antanta ustvarila, pač pa so se z naravno silo same izkristalizirale v razkrojevalnem procesu, ki se je končal zadnje mesece l. 1918. Antanta nima torej v tem oziru ničesar revidirati v pogodbah z Avstrijo ali Madžarsko.

Revizijo raznih točk (meje in odškodnina) mirovne pogodbe v škodo novonastalih držav so zbornici lordov predlagali lordi: Newton, Bryce, Montagu, Weardale in Crewe. V imenu britanske vlade je lord Crawford to odklonil.

V londonskem parlamentu sta torej za enkrat Dunaj in Budimpešta propadla.

Toda klika ruje in snuje dalje. Po raznih časopisih se objavljajo lažljivi statistični podatki in druga agitacijska ropotija. Lord Newton, ki je bil šel na obisk v Budimpešto je prinesel s seboj obilen „materijal“ in ga priobčil v »Sunday Times«; zajemal je seveda iz virov, ki so tako zanesljivi kot je n. pr. grof Apponyi.

Pred vratni imamo koroški plebiscit. Težka je skrb, da se ne bi preveč uveljavljale dunajske informacije.

Češki Nemci in volitev predsednika republike.

Vsled nove volitve predsednika republike so postavljeni Nemci pred prav neprijetno zadevo. Ali naj odreče svoj glas možu, ki je vedno plediral za češko-nemški sporazum, možu, ki je tudi danes nalodločnejše za to, da se izloči iz politike narodni šovinizem, in zagovarja mnenje, da bodi zadeva jezika stvar administracije, ne pa predmet državne politike? Na drugi strani zopet, če se udeležijo volitev, pa priznajo ustavo, o kateri vedno povdarjalo, da je ne morejo priznati. »Prager Tagblatt« poroča o nemških pomislekih takole: »Nimamo sicer nič — tako modrujejo Nemci — proti zopetnji izločitvi predsednika Masaryka, tudi je nočemo na noben način ovirati, le aktivno se volitve ne moremo udeležiti, ker ne priznavamo vaše ustave, ker

se čutimo vsled vašega jezikovnega zakona vsled vašega ravnanja v unpravi zastopavljene; svoje spoštovanje napram Masarykovi osebnosti pa izrazimo tako, da ne postavimo protikandidata in se z dobrohotno pasivnostjo brez demonstrativnega namena proti osebi predsednika zadovoljimo s tem, da oddamo prazne glasovnice, ne da bi ovirali volitev ali da bi skrunili njen za Masaryka slavnostni značaj.«

K temu razpoloženju pripominja list: »Toda tudi takšno deklaracijo je treba dobro premisliti. Skrbeti je treba za to, da se ničesar ne zgodi, kar bi se moglo ne le od nenaklonjenih temveč tudi od naklonjenih razlagalcev napačno tolmačiti. Skrbeti je treba za to, da se vsled same formalitete, ki sama na sebi in po namenu povzročiteljev nima nobenega praktičnega pomena, ne zaprejo pota, po katerih bi mogli Nemci uspešno

meznih skupinah, ni ko je vstopil elegantni par, je takoj vse utihnilo. Vera je pregledala z lornjeto družbo, knez je bil videti jako dobre volje.

„Le pogled,“ je pošepetala Beata svoji sestri, „kako se naslanja na njegovo roko, kakor da se razume to samo ob sebi.“

Agata se je ozrla v ono smer, in srce jej je obšlo čustvo polno bojazni in zle slutnje.

Pozorno so se ozrli vsi na kneza, ki je hotel govoriti.

„Spoštovana gospoda, gospodična Sepanova je tako ljubezniva in hoče meni, nam vsem olepšati uro čaja z neko pripovedjo iz peterburškega življenja. Dogodba je resnična in se je pred kratkim dogodila. Sedimo torej, napravimo lepe skupine in poslušajmo pozornostno dražestno pripovedovalko.“

Vso družbo je preletelo splošno, dasi prikrito začudenje. Vzbudila se je radovednost, posamezniki so si pošepetavali razne opazke.

Knez je primaknil Veri stol, sam je sedel na drug poleg nje. Za to se je brigal častnik, ki se je ponudil tajnemu svetniku, da postreže knezu.

Na neki mizici v primerni oddaljenosti je Beata visokemu vladarju servirala čaj ter se je silno jezila, ker je morala pri tem streči tudi svoji sestrični.

Častnik je ponujal cigarete in je držal svečnik za prižiganje. Knez mu je vzel omarico iz rok ter po-

nudil Veri. In res, Rusinja je vzela cigareto, nakar jej je knez lastnoročno držal svečnik. Počasi in elegantno malomarnostjo si je prižgala cigareto, jo potisnila med svoji skrklastasti ustni, potegnola parkrat ter dejala šele potem z najsajšim nasmehom:

„Najlepša hvala!“

Častnik, ki mu velikomestno življenje nikakor ni bilo tuje, je obstal kakor okamenel.

Tajni svetnik je bil razkačen; v svoji bližini je slišal grajočo pripombo. Boječe je motril obraz knezov, ki se je smehljaj, kakor da ga to zabava, slabe volje pa ni bil videti, hvala Bogu!

Mlad, zelen poročnik je pošepetal stotniku Dernhofu: „Videti je, da je Serenissimus ves očaran.“

Odgovor je bil jako hladen.

„Ker izkazuje njega Svetlost tuji dami pozornosti? Ljubi kamerad, nam starejšim je galanterija in ljubeznivost njegove Svetlosti že od prej dobro znana.“

„Brr — mrzel kakor pasji gobec,“ si je dejal poročnik. „Dernhof ima danes svoj slab dan,“ je razširjal potem med tovariši.

(Dalje prih.)

**Podpirajte
Jugoslovansko Matico!**

hoditi. Deklaracija, ki jo Nemci nameravali, ni logična, kajti Nemci so na ustavo pristali že s tem, da so se vdeležili volitev v smislu ustave.

„Republika Kočevje“

O tem lepem kraju svobodne Jugoslavije je prinesla „Jugoslavija“ tuintam mali dopis, a to je bila le majhna senca tega kar se je za časa stavke odigravalo v Kočevju. Dne 16. aprila je izbruhnila stavka in je bil promet ustavljen v največjo zadovoljnost pristnih „Kleinberlinarjev“. Gospodi v Kočevju se je zdel ta trenutek pripravljen in začel so pripravljati ustanovitev „Republike“. Ze zdavnaj so sanjali, da pride 1. maja v Kočevje knez Auersperg s svojimi tisoči kmetov in delavcev in po kratkem nagovoru ustanovi kočevsko republiko. Imeli so zaznamovane že vsa drevesa kamor obesijo okr. glavarja, župnika, župana in postajenčelnika. 18. 4. so imeli kočevski rudarji shod, kjer so sklenili 48-urno solidarno stavko za železničarje. Drugi dan rudarske stavke se je koncentriralo orožništvo iz celega glavarstva, a to ni pomirilo Kočevjarja, temveč ga še bolj razburilo. Rudarji so začeli po Kočevju banditi in sprovodili z rdečo zastavo prirežati shode in hujskati na vse načine. Vse to so podpirali kočevski „purgarji“ na tistem z vsemi močmi. Najbolj glasni so bili na shodih neki mašinist Tischler, ki je bil zadnji čas uradnik v bolniški blagajni in bi bilo za njega bolje, ko bi se bil držal pisarne, kjer so ga vedno čakali bolniki radi različnih listin. Dalje so se odlikovali neki Urschitz, kmet Rebitchitz in dr. Posebno pozornost pa je vzbujal naravnost anarhistično razpoložen fant, rudar Novak. Govorilo je še mnogo drugih, ki so sedaj vsi lepo na varnem pod ključem. Na shodih so hujskali proti vladi, proti vsem, vpilo se je venomer živijo sovjetska republika, živela kočevska republika. V mislih in na shodih so že vnaprej vpili, da pride na vislice vse kar ne misli z njimi. Železničarjem se je čudno zdelo, kako morejo rudarji iskati v železničarjih tako dobre tovariše, da iz ljubezni do njih v svojo lastno škodo stavkajo. No niso se dosti zmenili za rudarje ter so se takoj, ko so bili militarizirani javili v službo. Tu pa je prikipela jeza rudarjev na vrhunec; pobesiti so hoteli že tudi železničarje.

Hudo jezo so imeli tudi na klerikalce, katerim so obljubili, da jih pokoljejo v novi republiki. Vsak dan so prirežali shode in vedno bolj hujskali ljudi proti vsem nekomunističnim strankam in železničarjem. Iz Ljubljane je pripeljal prvi vlak v Kočevje dne 23. aprila, a ko je hotel odpeljati nazaj proti Ljubljani, se je postavilo v bran okrog 1000 rudarjev čes, da razbijajo vse, če odpelje vlak. Končno pa je vlak vendar srečno odpeljal. Drugi dan ni bilo nobenega vlaka in to je nekoliko pomirilo rudarje, ker so mislili, da se ne upajo vlaki radi rudarjev v Kočevje.

Rudarji, oziroma komunisti so bili čisto sigurni, da 1. maja ne bo več samo Kočevje, ampak „Republika Gottschee“. Bilo je vse že pripravljeno za plenjenje po mestu, za obesanje ljudi, za razbijanje kolodvorskega poslopja, za demoliranje prog

in voz na postaji in v premogovniku. Pretrgali so brzojavne zveze na železnici in pošti, ostali smo odrezani od vsega sveta. Iz Ljubljane pa so prihajali „kurirji“ z vestmi, da je vojaštvo pometalo orožje proč, da žandermerija stavka, da so vse oblasti poginane iz uradov in da imamo že komunistično vlado. Tudi v Kočevju so že določili novega glavarja in novo uradništvo in vpili, da bodo ravno Kočevjarji dobili v svoje roke vlado ne samo Kočevske republike ampak cele Jugoslavije, katero priklonijo potem ali Nemški Avstriji ali Italiji. Po mestu so bodeči kočevski glavarji in ministri že oznanjali sodni dan vsem ki niso komunisti, kar udari med bojevitke republike kot strela z jasnega vest, da prihaja — oddelek vojaštva. Vse je utihnilo, poskrili so se možiceljni, tla so postala vroča, „republiki“ je

bilo na mah konec — žalosten konec. Vojaštvo je zasedlo mesto in rudnik, razorožilo rudarje, zaprlo večino rogoviležev in komunističnih junakov. Napravilo je vzor red in mir takoj prvi dan. Vsa čast naši vojski in njenim energičnim komandirjem. Stavka pa je trajala dalje; začeli so nabirati po mestu mile darove za stavkarski sklad za katerega so največ žrtvovali kočevski trgovci. Z imeni pridemo mogoče o priliki še na dan.

Sedaj je mir v Kočevju; bratje Srbi patrolirajo po mestu in so na stražah, kočevski purgarji pa jih grodo gledajo in se kremžijo za izgubljeno republiko. Merodajnim oblastim pa svetujemo naj ne verujejo kočevjarjem ničesar četudi pridejo nadlegovat in prosit naravnost k vladi v Ljubljani ali pa v Beograd.

Jugoslavija.

PARLAMENTARNA POGAJANJA.

Beograd, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Danes opoldne je potekel rok za odgovor demokratske ter parlamentarne zajednice na Vesničev mandat. Kakor se doznava, je odgovor demokratske zajednice ugoden. Za vsebino radikalno-klerskega odgovora se še ne ve. Zdi pa se, da bodo nastale nove težkoče glede vprašanja povrnitve 20% odbitka povodov kolkovanja.

AVSTRIJSKO POSLANSTVO V BEOGRADU.

LDU Dunaj, 14. maja. (ČTU.) „N. Fr. Presse“ poroča, da bosta v kratkem potovala državna tajnika Loewenfeld-Russ in Paul v Beograd v svrhu pogajanj radi prehranjevalnih in prometnih vprašanj.

Dunaj, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Do potovanja posebne gospodarske misije v Beograd je prišlo vsled tega, ker dr. Renner vsled napetega političnega položaja ne more zapustiti Dunaja. Gospodarska vprašanja so pa tako nujna, da se jih ne more več odlašati; zato so jih izločili

iz kompleksa vseh vprašanj, ki bi bo treba rešiti med Avstrijo in Jugoslavijo, in jih bodo obravnavali takoj. Ostale točke bodo rešili pozneje, ko bo prišel v Beograd državni kancler dr. Renner.

Narodno predstavništvo.

Beograd, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Današnja seja narodnega predstavništva je bila zopet odgojena do prihodnje srede.

Železničarska pogajanja.

Beograd, 14. maja. (Izvirno poročilo.) V Zemunu so se danes nadaljevala pogajanja med ministrstvom saobraćaja in zastopniki železničarjev. Slednjih je 14 in sicer po dva od vsake direkcije, po eden zastopa narodne, drugi komunistične železničarje.

Aretacije ponarejevalcev naših bankovcev na Dunaju.

LDU Dunaj, 14. maja. Korrespondenz Wilhelm poroča, da je bilo aretiranih še pet oseb, ker se jim je dokazalo, da so bili udeleženi ponarejanja kolkov za bankovce.

Razna poročila.

Vsebinska turške mirovne pogodbe.

LDU Pariz, 13. maja. (DunkU-Brezlično.) Turška mirovna pogodba obvezuje Turčijo, da sprejme v Evropi in Aziji že izvršene ali šele nameravane politične izpremembe, izvirajoče iz mirovne pogodbe. Vsebuje tudi posebni dogovor glede morskih ožin. Dalje je predvidena v njej avtonomija in morebitna samostojnost Kurdistan; za mesto Smirno in okolico, ki ostane v turški oblasti, dasi ravno pride pod grško upravo, se ustvari poseben režim. Tudi je predvidena v mirovni pogodbi uprava Palestine po mandatorju, ki bo odgovoren za izvedbo izjave angleške vlade od leta 1917 glede ustanovitve narodne domovine judovskega ljudstva v Palestini. Mirovna pogodba zahteva tudi, da se priznajo nove razmere, ki so nastale vsled vojne v Egiptu, v Sudanu, na Cipru in na otokih Egejskega morja, kakor tudi, da se brezpogojno prizna francoski protektorat nad Marokom in Tunisom. Suvereniteto Turčije nad Carigradom bodo velesile priznale pod zadržkom, da zavezniki lahko

izpremembe svoje odločbe, ako bi Turčija ne hotela pristati na pogodbo ali na pristavke, ali na dodatno pogodbo.

Protigrško gibanje v Traciji.

LDU Sofija, 14. maja. Bolgarska brzojavna agencija poroča iz Odrina, da je muslimansko prebivalstvo tega mesta priredilo zborovanje, pri katerem so udeleženci svojim nacionalističnim voditeljem prisegli, da se bodo do skrajnosti borili proti grškemu gospodstvu v Traciji in da bodo zgrabili za orožje, ako bi se hoteli grške čete polastiti te pokrajine. — Silna skupščina se je vršila v Ojmuldzini.

Boj za Kijev.

LDU Varšava, 12. maja. Boljševiške čete, ojačane po četah s severa in juga, so dne 1. maja prekorale Dnjepr in napadle poljske postojanke, ki so ovirale pohod v Kijev. Poljske čete so svoje pozicije ubranile in ujele dva sovražna bataljona. Sovražna letala so obmetavala Kijev z bombami.

kulturnem narodu v socialnem oziru.

Prvo gledališče, ponos in ognjišče nemške gledališke umetnosti preteklih decenijev, je dvorno gledališče, Burgtheater. Ogromna stavba, nekako med dvorom, parlamentom in mestno hišo, razkošno opremljena, z mramornatimi stopnišči in budišči, napravi vtis nekakega svetišča. Zgrajeno je leta 1888. po načrtu barona Hasenauerja. Ni sicer brez napake, ker ima v akustičnem in gledalskem oziru precej mrtvih točk. Ima prostora za 1532 oseb: samo parter ima 376 sedežev. Nad parternimi ložami se dvigajo še tri vrste lož, skupaj 88 lož za občinstvo, 4 lože v prosceniju za honoracije in dvor, dve umetniški loži in visavsi odra ogromna dvorna slavnostna loža za cesarsko družino. Ta loža se je uporabljala pri najbolj svečanih reprezentacijah dvora in je bila po smrti Elizabete vedno prazna. Vhod je strogo separiran. Republika jo je sedaj napolnila s sedeži. Da bomo imeli malo pojma o njeni dimenziji — loža se dviga čez dve nadstropji ostalih lož — budi omenjeno, da se nahaja danes v nji okrog 30 tisočev Dve galeriji nudite ena 6 vrst s 110 sedeži, druga 10 vrst s 364 sedeži. Edino kar moti, so zoperne začetne črke cesarske hiše, nad sagrajalom

ogromen dvoglavi orel, ki inšpicira umetnost, na zagrinjalu pa zaporedno F. J. I. E. Stene dvorne lože so seveda tudi vse poseljene s temi monogrami, na njenem stropu pa blešče zlati fatalni vokali: A. E. I. O. U. (Avstrija bo obstojala najdalje na svetu). Silno zgodovinsko, kakor vidimo. Še zunaj so stene poslopja tik pod streho ponesnažene s to dvorno ošabnostjo. Na hodiščih kraste mramornate in pozlačene stene slike najboljših igralcev prejšnjih časov. Največja čast za člane tega gledališča je, da pride njegova slika v to slavno galerijo. Ne brez vzroka: tu so velike oljnatte slike najbolj, kreacijski mož, kakor Hartmann, Lewinsky, Sonnenthal, Mitterwurzer, Baumelster, Deorient, Kainz in Igralka Schröder, Wolter, Blandius in dr. (Med drugimi je igrala tu tudi znana Katarina Schrat, do groba zvesta ljubzen Franca Jožeta). ... Kakor da duh teh velikanov umetnikov še danes živi med stenami gledališča.

Velika in zgodovinsko važna je tradicija in razvoj tega gledališča. Šel so na niem in v zvezi s njim delovali možje kakor: Anzengruber, Grillparzer, Burghard, Berger, Bach, Heibel in posebno H. Laube. Do zadnjega časa je bila gledališka umetnost v Burgtheatru trpela do

Poljski zbirajo četo ljudi proti Nemcem.

LDU Berlin, 14. maja. „Vossische Zeitung“ javlja iz Brestveta: Po čisto zanesljivih vesteh se je varšavski demeti o zbiranju poljskih čet na srednje-slesko poljski meji izkazal kot neresničen. Poljske čete se neoprestano ojačujejo. Začnje dui so jim bili pridržani močni oddelki kriminalnih in carinskih uradnikov.

Verski zastopniki v Zvezi narodov.

Dunaj, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Kakor poročajo angleški listi, se zavzemajo angleški krogi za to, da bi bil v Zvezo narodov sprejet tudi Vatikan, čeprav ga ni smatrati niti za državo niti za narod. Vatikanu nenaklonjeni krogi stoji na stališču, da je treba v slučaju, da bi bil sprejet Vatikan, dati tudi drugim verskim skupinam zastopstvo v zvezi. Verski zastopniki bi tvorili posebno skupino zase, podobno kakor delavsko-gospodarski svet.

Angleži proti narodnemu šovinizmu.

Dunaj, 14. maja. (Izvirno poročilo.) V angleškem parlamentu se pojavlja močna struja, ki zahteva, da se takoj skliče Zveza narodov in da se sprejmejo v Zvezo tudi Avstrija, Nemčija, Rusija in vse druge države, ki dosedaj še niso sprejete.

Irski nemiri.

LDU Pariz, 14. maja. Agence Havas priobčuje iz Dublina nestopno vest: V sredo zvečer je bilo na Irskem porušeni 15 orožniških postaj. V več kakor 20 davkarjih in mnogih sodiščih so bili oropani akti.

Oster nastop francoske vlade proti stavkujočim železničarjem.

LDU Pariz, 14. maja. Ravnateljstva državnih železnic in železniških družb so svoje uslužbence zadnji-krat pozvala, naj začno delati, in so jih obvestila, da bodo vztrajala pri zaprejenih kaznih. Tudi vlada je železničarje obvestila, da tozadevno pri železniških družbah ne bo posredovala.

Ogodištev konference v Spai.

LDU Pariz, 14. maja. „Temps“ poroča, da je vrhovni svet sklenil

da se konferenca v Spai odgodi 27. 28. junij.

Socialistični kandidat za ameriškega predsednika.

LDU Berlin, 14. maja. (DunkU.) „Lokalanzeiger“ javlja iz Washingtona: Ameriška socialistična stranka je izbrala kot kandidata za predsedniško mesto znanega socialista Evgena Debsa, ki se nahaja radi boljševiške propagande v ječi.

Narodni socialisti stopijo v češke vlado.

Praga, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Kakor poročajo „Narodni Listy“, so izjavili poleg narodnih demokratov tudi narodni socialisti, da vstopijo v narodno koncentracijsko vlado.

Proces Muna na Češkem.

LDU Praga, 13. maja. Proces proti komunistu Muni se bo pričel 17. t. m. ter bo trajal tri mesece. Bivši justični minister dr. Soukup in nadomestni zagovornik dr. Langer sta odložila zagovornišvo, tako, da je sedaj Muna brez pravnega zagovornika.

Gorci dospe na Češko.

LDU Praga, 14. maja. Kakor poroča „Česke Slovo“, se zanima Maksim Gorki za razmere v češoslovaški republiki ter bo v kratkem dospel v Prago. S predsednikom Masarykom je znan še s Caprija.

Položaj v Linciu.

LDU Linz, 12. maja. Tudi današnji dan je bil popolnoma miren. Razen omenjenih dveh žrtve je prišlo še drugih devet. Med mrtvimi in ranjenimi žrtvami, ki sploh niso bile udeležene, se nahaja tudi trenski častnik, ki je bil ustreljen. Razen petih mož ljudske brambe, med katerim so trije hudo ranjeni, je zadobilo poškodbe okoli 30 drugih mož ljudske brambe.

Pogreb lmskih žrtve.

LDU Linz, 13. maja. Pogreb žrtve od 10. maja se je vršil davi na dostojen način. Izgredov ni bilo. Tudi sicer se mir ni kršil. Sodijo, da bo preki sod jutri razveljavljen.

Gospodarstvo.

INDUSTRIJA ZA SUKNO V SLOVENIJI.

Na kompetentnih mestih se bavi- to z idejo ustanovitve, oz. razširjenja tekstilne industrije, predvsem industrije sukna v Jugoslaviji. Zadevo ima sedaj v rokah strokovnjak, in upati je, da bo njegovo prizadevanje imelo uspeh.

Za industrijo sukna bo treba zgraditi okoli 150 tkalskih stavov. Na njih bi se na leto dalo izgotoviti preko enega milijona metrov sukna, če bi se delalo samo podnevi. Proračun za stroje in druge stvari, ki so za imenovano industrijo potrebne, znaša po današnjih cenah 58 milijonov kron. Potrebno blago, ki bi se nabavilo za začetek, bi stalo 120 mil. K, izdatki za surovine, režijo in drugo pa so preračunani na 60 mil. K. Osnovne glavnice bi trebalo 70 mil. K. Načrt za to industrijo pravi, da imamo Jugoslavlani dovolj surovin, ki jih sedaj za nizko ceno izvažamo v tujino in da nam zlasti vodnih sil ne primanjkuje. Glede mesta, na katerem bi se imele sezidati tvor-

nice, pravi načrt, da bi bil najprikladnejši kraj Medvode.

Če pomislimo, da potrebuje 13 milijonov prebivalcev Jugoslavije na leto najmanj 40 milijonov metrov tkanega blaga, ki stane povprečno po 200 K m, vidimo, da potrebimo vsako leto okoli 7 milijard K za sukno. In ves ta denar gre v tujino! Če bi se domača industrija povzpela tako visoko, da bi krila vsakdanje potrebe, bi ostalo glasom minimalnega proračuna vsako leto okoli 7 milijard K ljudskega premoženja doma. Kakšne ugodne posledice bi imele to za naše gospodarstvo, ni treba povdarjati.

+ Plačila v inozemstvu. Fin. minister je izdal sledečo naredbo: Na podlagi pooblastila ministrskega sveta odredam, da se vse omejitve v prepovedi o sredstvih za plačila v inozemstvu, ki so predvidene v sklepu ministrskega sveta št. 10.215 od 18. III. t. l., razširijo tudi na ostale valute, izvenški avstrijske in madžarske krone. Minister za finance, dr. Velizar Janković.

Dunajska gledališča.

Dunajčanom so gledališča važna in neobhodna potreba, brez katere jim ni mogoče živeti. In to ne samo ker je Dunaj eno izmed prvih umetniških mest v Evropi, temveč tudi kot veliko mesto samo na sebi. Tem masam delavskega, uradniškega in duševnega proletarijata je umetnost samaobsebi razumljiva potreba, kot kruh važna in vsakdanja. To se je najbolj jasno videlo letošnjo zimo, ko je bila vlada prisiljena radi pomankanja preinoga ustavit česno železnico, zapreti kino in gledališče. Če pomislimo, da je cestna železnica za veliko mesto tako važna, da promet in življenje brez nje sploh ni mogoče, se bomo čudili Dunajčanom, da so se hoteli upirati temu, da so gledališča zaprta, kot da ne vozi cestna železnica. V največji bedi in pomankanju, izkoriščane vsak dan boli od krvososov, se množice nekdanje prestolnice vsak večer tarejo pred vhodi svojih gledališč, kot da hočejo pozabiti na ves svet. Dunaj ima danes publiko za dvesto gledališč, ki so vsak večer razprodana, ob nedeljah in praznikih po dvakrat. Število vseh ljudi, ki so zaposleni pri gledališčih, znaša okrog trideset tisoč. Iz tega se da sklepati, kaj pomeni gledališča pri

za pravo gledališko umetnost. Upamo na boljše!

H koncertu pevskega društva „Smetane“ v Ljubljani v soboto, 15. t. m. pripominjamo, da spada zbor radi svojih sijajnih uspehov med prve boritelje za slavo češkega imena. Zbor sestoji iz 30 pevcev, ki prirejajo koncerte po Češkem in v tujini. Zna- go češke pesmi in češkega petja so pridobili v najpopolnejši meri v Bruslju in Parizu na mednarodni pevski tekmi leta 1900 in v Verviers in Bruslju leta 1905. Strokovnjaška kritika piše o nepozabljivih vtisih. Peto se je na tekmi yes dan v najvišje pripustni devizi »d'exellece« in »d'honneur«. Belgijka in francoska kritika je poznavala »Smetane« primat v petju društvo pa je dobilo veliko dragocnih odkritov. Leta 1902 je zbor koncertiral tudi v Ljubljani in Zagrebu: 1914. leta pa v Švicu in Bernu in Interlaknu. Želim in prosimo, da Slovenci tuji koncertno dvorano napolnijo do zadnjega prostora in izkažejo milim gostom najiskrenejšo simpatijo, kakoršne do bratskega češkega naroda v resnici gojimo. K.

Priloga „JUGOSLAVIJA“

Dnevne vesti.

— **Briljne glavice.** Državni stanovanjski urad je s sklepom Pr. 947/2270 z dne 9. 5. 1920 odpovedal stanovanje uradnikom treh javnih gojalnic-zavarovalnic (Za časnega občega pokojninskega zavoda za nameščence, začasne delavske zavarovalnice proti neugodam in železničarske zavarovalnice proti neugodam) s pozivom, da morajo do 15. 7. 1920 zapustiti stanovanje. Ob enem so odpovedali tudi vsem trem zavodom uradne prostore s pozivom, da morajo imenovani zavodi zdati lastno poslopje. Gospodje pri stanovanjski komisiji smatrajo torej imenovane tri od države ustanovljene zavode za kapitalistična podjetja. Čudno, da niso odpovedali tudi vojaški oblasti stanovanje v tujih poslopih — mestnih vojašnicah, mestnemu magistratu, sodišču in sploh vsem uradom, v prvi vrsti pa sami sebi!

— **Zvišanje poštne pristojbine.** Počeni s 16. t. m. se poštne pristojbine zvišajo. Pristojbina za pismo je za 20 gramov 25 par, a za vsakih nadaljnjih 20 gramov oziroma za vsak del te teže po 15 par. Pristojbina za dopisnico je 15 par, za tiskovine se plača za vsakih 50 gramov oziroma del te teže po 5 par. Za vzorce je treba plačati za vsakih nadaljnjih 50 gramov oziroma del te teže po 5 par, najmanj pa 10 par. Za paket brez naznačene vrednosti se plača do 3 kg 1.50 dinarja, preko 3 kg do 5 kg 2 dinarja, preko 5 kg do 10 kg 4 dinarje, preko 10 kg do 15 kg 6 dinarjev, a preko 15 kg do 20 kg 8 din. Paketi preko 20 kg se ne sprejemajo. Po poštni nakaznici se lahko pošlje do 1000 din. Pristojbina do 25 din. 25 par, preko 25 do 50 din. 50 par, preko 50 do 100 din. 60 par, preko 100 do 200 din. 70 par, preko 200 do 300 din. 80 par itd.

— **Železniškoprometne konference v Spilju.** Jutri priso v Spilje delegati čehoslovaške republike, ki so se udeleževali konferenci v Gradcu. V Spilje pridejo tudi jugoslovanski delegati, med njimi zastopniki avstrijskega in pošte, inšpektor g. Močvar in nadrevident g. Kelec ter nadrevident Stergar, prva dva za državno, slednji za južno železnico. Med čehoslovaškimi delegati so: centralni inšpektor Ladislav Polih, nadinšpektor Josip Prochazka, inšpektorja Jan Vacek in Václav Brožek ter zastopnik čehoslovaškega konzulata g. Vondraček. Konference se udeležijo tudi čehoslovaški konzul g. Jan Šeba iz Trsta. Glavna naloga konferenci je vprašanje organizacije direktnih in kompletnih železniških transportov med obema državama, da se na ta način tudi olajša zadržanje.

— **Treznost dan v Sloveniji.** Kakor so listi že poročali, je poverljivo izvešeno za uk in bogočastje v Zagrebu odredilo, da so dne 8. maja t. l. na vseh hrvaških srednjih, strokovnih in meščanskih šolah predava o alkoholu. Na predavko ministrstva narodnega zdravja je potem učno ministrstvo odredilo, da se predavanja o pogubnem vplivu alkohola vrše na imenovanih šolah cele države; zdravstveno ministrstvo pa je izdalo nalog, da naj po možnosti povsod predavajo zdravniki. Tako so se tudi na slovenskih srednjih, strokovnih in meščanskih šolah dne 8. t. m. vršila taka predavanja, ki so jih po prizadevanju zdravstvenega odseka skoraj povsod imeli zdravniki. Predavanja so med mladino povsod vzbudila veliko zanimanje in prineslo gotovo dober sad.

— **Z vseučilišča.** O. dr. Mantuani, ravnatelj deželnega muzeja v Ljubljani, je imenovan za honorarnega profesorja antične umetnosti zgodovine na filozofski fakulteti v Ljubljani.

— **Z zagrebške univerze.** Regent je podpisal ukaz, s katerim se izpreminja stolica za hrvaško pravno zgodovino na zagrebškem vseučilišču v stolico za pravno zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naslov "Hrvaško-ugarsko privatno pravo" se izpremeni v "Privatno pravo Tribartita".

— **Reforma naših srednjih šol.** V Zagrebu se je začelo v "Zemaljskem šolskem odboru" razpravljati o novem tipu srednje šole. Najbolj neje vprašanje enotne srednje šole, ki bi trajala štiri ali šest let. V zvezi s tem problemom se razpravlja tudi o preureditvi ljudskih in meščanskih šol. Glede klasičnih jezikov v sedanjih srednjih šolah se pojavljajo neznanja, da naj bi se njihov pouk deloma omejil in znatno skrajšal, deloma pa popolnoma odpravil. Na dnevnem redu teh šolskih konferenc je tudi vprašanje izpita zrelosti in vprašanje načrta srednješolskih učiteljev.

— **Uradne ure pri deželni in okrajnem sodišču.** so od 15. maja 1920 naprej od 8. do 14. ure. Za obhajanje s strankami v sodnih pisarnah je določen čas od 8. do 12. ure, za najnujšje slučaje do 14. ure. Predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani.

— **Iz notarske službe.** Pravosodni minister je premestil notarje: Mihaela Korberja iz Sevnice v Maribor, dr. Andreja Kaharja iz Litije v Ljubljano, dr. Josipa Barleta iz Kozjega v Maribor, Avgusta Drukarja iz Gornjega grada v Laško, Matiljo Marijača iz Trbiča v Sočanje, Frana Jerca iz Črnomlja v Konjice, dr. Antona Bartola iz Velikih Lašč v Brezice, dr. Vilka Maurerja iz Logatca v Kočevje in Otmarija Goloba iz Kranjske gore v Marenberg. Za notarje je imenoval: dr. Ivo Sorlija v Puči za Rogatec, notarija dr. Josipa Krevlja za Litijo, notarske kandidata Frana Košenina za Gornji grad, Mihaela Pintarja za Kozje, Frana Krisperja za Črnomelj, Ivana Ušlekarja za Sevnico, dr. Rasta Kunca za Slovenj Gradec in Ivana Ašiča za Ljutomer.

— **Poštna nakaznica.** V odpravo pritožb se je zvišala dosedanja dopustna meja poštne nakaznice in povzetij od 1000 kron na 1000 dinarjev enako 4000 kronam.

— **Passiva rezistencija v železniških delavnicah.** V zagrebških železniških delavnicah je začelo strokovno delavstvo izvajati pasivno rezistenco. Vlada odpušča vsled tega rezistentne delavce iz službe in se pada, da bo pasivno rezistenco lahko zločila posebno zato, ker stane popravljanje naših vagonov in lokomotiv v madžarskih delavnicah manj nego doma.

— **Umri je po dolgem in mučnem trpljenju g. Josip Fatur,** železničar. Pogreb bo 15. t. m. ob 15. uri popoldan iz Zaloga, baraka 6, k M. D. v Polju na ondotno pokopališče.

— **Cene vina so padle** povprečno za tri krome vsled prejšnje prepovedi točenja alkoholnih pijač.

— **Cene živil v Volvodini padajo.** Vsled prepovedanega izvoza cene živil v Volvodini polagoma padajo — toda samo na škodo kmetu, dočim se dobijka navajeni trgovci po mestih in trgih drže še vedno starih cen.

— **Italijani so kupili v Celovcu hotel Grömmner,** v Beljaku pa "Park Hotel." Takisto so kupili dve tretjini delnic "Alpine Montangesellschaft", katere last sta tudi koroška rudokopa Hüttenberg in Lölling.

— **Prve zrele črešnje v Beljakrajih.** Kakor poročajo, je bilo videti v Črnomlju in drugih krajih Beljakrajne že prejšnji teden zrele črešnje. Upajmo, da se ne bodo po takšnih cenah prodajale, kot v Bosni in Dalmaciji.

— **Naša vlada je izgnala v Avstrijo brata Hansa in Karla Witzana,** ki sta opravljala posle vratarjev na železniški postaji v St. Ilju v Slovenskih gorah. Ščuvala sta proti jugoslovani in zatirjala ljudem, da pripade St. Ilj Avstriji. V službi sploh nista hotela govoriti slovenski. Oba sta nemška državljana.

— **V Subotici odpuščajo tuje delavstvo.** Subotičko železniško ravnanstvo je odpuščalo do zdaj 450 železničarjev in 1100 delavcev madžarske narodnosti. Večji del odpuščenih uslužbencev je dobil nalogo, da naj v teka 24. ur zapusti Subotico. Odpuščanja so v zvezi s zadnjimi nemiri v Subotici.

— **Prijeta ciganska tolpa.** Včeraj dopoldne so orožniki s Krškega pripeljali v eskorti 6 ciganov — 3 cigane in 3 mlade ciganke — ki tvorijo močno cigansko tolpo, katere je po Dolenskem, zlasti v Krškem okraju plenila in ropala pri raznih posestnikih vsakovrstno blago in predmete. Zlasti številne vjome so ti cigani izvedli po raznih vinških hramih, kjer so napravili okoli 80.000 K škodo. Cigane so z večernim dolenskim vlakom eskortirali v Novomestjo, kjer jih izroče okrajnemu sodišču, katere vodi preiskavo proti njim.

Ljubljana.

— **Prihod čeških pevcev v Ljubljano.** Pizensko pevsko društvo Smetane pride danes ob 7. zjutraj iz Zagreba v Ljubljano.

— **Črški podpolkovnik v Ljubljani.** Črški podpolkovnik Mitja Gregorčič je dosel iz Soluna v Ljubljano v svrhu študija organizacijske prometa v Črsko.

— **Ljubljansko okrožje sokolske župe Ljubljana I.** ima izlet v nedeljo 16. t. m. Odhod izpred Mestnega doma ob 13. uri. Smer: St. Vid-Kleč-Jezica. Ob 16. javna telovadba na prostemnem vrhu pri ruskom carju.

in sicer proste vaje članstva, članice ženskega naraščaja: orodna telovadba. Člani v kroju. — Radi ustanovitve sokolskega odseka Jezica se udeležite polnoštevno. Predsedstvo sokolske župe Ljubljana I. K.

— **Sinfonični koncert Glasbene Matice orkestralnega društva** je pri prvem proizvajanju nadvse sijajno uspel. Čakovski jeva patetična sinfonija je pod taktirko prof. Jeraja z elementarno silo prodrla v vseh štirih stavkih. Koncert se — kot že objavljeno — ponovi v ponedeljek 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionu. Naj nihče ne zamudi prilike slišati tako precizno nastudirani in izborni izvajani koncert. Zanimanja za sinfonijo je še večje kot pred prvem koncertom. Vstopnice in spored s razlago v trafiki v Prešernovi ulici. Obširen komentar k sinfoniji prodaja knjižarna Bamberg.

— **Pevsko društvo "Slavec".** Ženski in moški zbor velevažen sestanev v društvu, v soboto 15. t. m. ob pol 7. uri zvečer. Pridite vsi!

— **Organizacija kor. prostovoljcev** ima doslej svojo pisarno skupaj z "društvom jugoslovanskih dobrovoljcev", Kolodvorska ulica 3, Ljubljana. Uradna ure vsak dan od pol 14. do pol 15.

— **Godalni orkester dr. Glasbene Matice** in opernega gledališča ima skupno vajo za ponovitev sinfoničnega koncerta v nedeljo 16. t. m. ob 10. uri dopoldan v dvorani opernega gledališča. Nulna je točna in polnoštevna udeležba.

— **Javni drž. in priv. nameščenci** iz zasedenega ozemlja (vsaka kategorija naj odpošlje 2 osebi) imajo v ponedeljek (ne v soboto) 17. maja ob 19. (7.) uri pri "Novem svetu" sestanek, na katerem se bodo prečitala pravila novega društva.

— **Umri je v Mostah-Sein v starosti 72 let g. Jožef Koren,** nadučitelj v pokolu. Rojen je bil v Steverjanu pri Gorici. Pogreb se vrši danes ob 4. uri pop. k Sv. Križu.

— **Mati in sin.** Neki sin je materi naredel 600 K vredno krilo ter je pod roko prodal za 60 K. Mirolni sodnik na policiji je zadevo salamonsko poravnal. Mati in sin sta iz urada hvalazna in vesela odhajala. Kakor modri sodnik ima je dal lep poduk in "Pax vobiscum."

— **Naše pljance posnemajoči Rusi.** Bivši ruski vjelnik Nikolaj Potarhin iz gubernije Tomsk se je v neki gostilni na Vidovdanski cesti tako napil, da je silno razgrajal in razbijal. "Ja ruski čelavček!" protestirajo je moral potem Potarhin slediti stražniku. V policijskem zaporu se je potem prespal in drugi dan je moral za to hladno prenočišče plačati 100 K.

— **Kopališče v hotelu "Slon"** obnovljeno in že tudi odprto ter se cent. občinstvu najtopleje priporoča. Kopalni red je razviden iz oglasa.

— **Izgnaniška damska slavnika.** Dotično osebo katere je v četrtki našla pri večernem kolodvoru v Sisk zavitek z 2 damskima slavnika, se prosi, da iste odda v pisarni "Učiteljske tiskarne".

Maribor.

— **Gledališka anketa.** Te dni se je vršilo v Mariboru posvetovanje za obstoj slovenskega mestnega gledališča. Slo je za to, kako dobiti ono svoto, ki jo je ljubljana vlada, kako omogočiti igralcem počitnice in kako zagotoviti gledališko sezono v prihodnjem letu. Sprejet je bil sklep, da naj general Maister posreduje v Beogradu. Upanje je, da vendarle ne bo treba opustiti s prihodnjim letom gledališča.

— **Mariborska godba** odide danes 15. t. m. v Rogaske Slatine, kjer se obeta letos dobro obiskana sezona.

— **Zavod šolskih sester v Mariboru** se je že večkrat grajal iz vzgojnega stališča. Glede zdravstvenega stanja pa se nihče ne oglašja. Na tem zavodu umrje vsako leto kaka gojenka na sušici. Neboj je pa takih, ki zapuste zavod in umrjejo doma. Zdi se mi, kakor da bi bilo celo poslopje okuženo. Začuhle učilnice in spalnice! O hrani ne govorim danes, pač pa hočem omeniti sledeče, kar je splošno znano: Četrtri letnik — ni manjkalo dosti — bi skoro maturiral letos na onem svetu. Zgleda se je tako-le: Peč je bila zakurjena s premogom. Bila je v takem stanju, da je plin uhajal. Ko pride sestra zjutraj buditi, odpre vrata, pa se zgardi onesveščena. Nekako 20 gojenk je ležalo v posteljah v nezavesti. Hitra pomoč je rešila vse. Protoktor zavoda je šel in dr. Vrstovšek njegov opreda. Dokler vlada taka gospoda, ne upajmo ničesar. Stariši, pomagajte si, kakor morete, le v tak zavezi ne pošiljajte svojih hčerk!

— **Nov list v Mariboru?** Kakor poročajo, govornik g. Pirc ni vetovi v

uredništvo "Mariborskega Delavca", kot je poročal "Naprej", temveč snuje baje svoje lastni list, ki začne v kratkem izhajati.

— **Organizacija invalidov, vdov in sirot v Mariboru** ima 16. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih Oambinove dvorane izvanredni občni zbor.

Celje.

— **Koncert češkega društva "Smetane"** se vrši v Celju v nedeljo dne 16. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union, in ne v gledališču, kakor je bilo prvotno določeno. Za koncert vlada v Celju veliko zanimanje. Po koncertu je na čast češkimi gostom komerz v Narodnem domu.

— **Mestno gledališče.** Vršijo se vaje za Schönherrovo komedijo iz kmetijskega življenja "Zemlja", v kateri nastopi zopet ravnatelj g. Milan Skrbinek.

— **Delovni čas v brivnicah.** Vsled naredbenega ukaza za 8 urni delovni čas so celjski brivci sklenili, da bodo brivnice odprte od 7.—12. ure dopoldne in od 14.—17. ure popoldne.

Sport in turistika.

— **Ilirija I.** — Beogradski športni klub 1. 3 : 1 (2 : 0). Včerašnja nogometna revanche-tekma med omenjenima kluboma je končala z zasluženim zmago Ilirije 3 : 1 (2 : 0), kajti Ilirija je igrala tako, kot letos se nikdar. Krasn kombinacija v napadnih vrsti, izvanredno dobra skupna igra med krilci in napadalci, sigurna obramba in izborni golman so privedli Ilirijo do te častne zmage. — Oostje niso bili v tako dobri formi, kakor včeraj; najboljši ljudi imajo v branilih in obeh krilih. Tempo igre je bil ves čas živahen. Igra pa je bila

Gledališče.

— **Iz gledališke pisarne.** V nedeljo 16. t. m. se vprizori opera "Jevgenij Onegin" v novi podobi. Oglav polje gđ. V. Thierry. Luskija g. Kovach, kneza Gremiča g. Rumpel. Režijo vodi g. Levav, dirigent g. Perič. Bala-ne točke na novo nastudiral baletni mojster g. V. Pohan.

— **Repertoar mariborskega slov. gledališča.** V soboto 15. t. m. "Mam-zette Nitouche", izv. ab.

Pokrajinske vesti.

— **Kranj.** Koncert priredi v korist "Učiteljskemu koorviku" in "Dijaški kuhinji" v Kranju učiteljsko kranjskega okraja s prilaznim sodelovanjem pevskega zbora "Narodne čitalnice" v Kranju, in sicer: v Kranju v soboto dne 15. maja 1920 ob pol 9. uri zvečer v telovadnici "Sokola" — v Trbiču v nedeljo dne 6. junija ob 4. popoldne v telovadnici "Sokola" — v Škofiji Loki v nedeljo dne 4. junija ob 4. uri popoldne v dvorani "Izobraževalnega društva". — Spored, cene prostorov in vse drugo je razvidno s plakatom in vabil, ki se dobe pri blagajni in v koncertnih dvoranah.

— **V Sevnici** — reci Sevnici — ob Dravi se je ustanovil konzorcij, ki ima ta blag namera, preskrbeti tamkajšnji poštni urad s slovensko štampiljko. Od poštnega ravnateljstva v Ljubljani se pričakuje izdaten pri-spevek.

— **Slov. Gradec.** Ne-le po perju, tudi po glasu se ptica spozna. V Slov. Gradcu je uradništvo baje narodno zavedno, le njega družina so še vedno starokopitne — nemčurske. Kdor tega ne verjame, naj se prepriča v uradniškim konsumu, kojega celo vlada podpira. Nalašč — ostentativno — se poslužujejo stranke med seboj nemščine, in te stranke so gotovo uradniške (žene, hčere in služkinje). Ni čuda, da drže mestni in okrajni nemčurji tako ošabno pokoncu glave. Table z napisi: "Govori vselej in povsod slovenski!" ne pomagajo in na bodo pomagale, dokler bomo imeli tako narodno zavedne uradnike.

— **Sv. Duh v Hlozrah.** Tudi se v kratkem času ustanovi Ljud. knjižnica. V teh krajih se zelo smrdi po

Ornigovi nemškutarji in sovražstvo do srbskega naroda. Ljudska knjižnica bo najboljša za mladino. Ker pa nam primanjkuje osnovnih sredstev, se obrača pripravljali odbor na vse slovenske dobrotnike, da nam prisloščijo s svojimi darovi bodisi v knjižnah na pomoč. Vsaka slovenska knjižna bo dobrodošla. Darovi se naj blagovoljlo pošiljati na: Franc Martine, nadučitelj pri Sv. Duha v Hlozrah, p. Ptaj. Za darove se že vnaprej zahvaljuje pripravljali odbor.

— **Sv. Anton v Slov. gorah.** Pri nas se je strašno razneslo tihotapstvo. Celo fantje in dekleta iz uglednih hiš se ne sramujejo prodajati svojega poštenja in časti za ničevredni avstrijski denar. Nobena pametna beseda ne začne. Treba bo res napeti vse sile, da se usponi zlasti v obmejnih krajih razširjena ljudska kuga tihotapstva, ki odvaja ljudi od poštenega dela.

— **Studenece nad Krškimi.** Pri nas kaže letos vobče zelo dobra letina v vinogradih, na njivah in v sadovnjakih. Dne 30. aprila je dobila M. Jordan že prvi čebelni roj. Tudi jagode se že domorele. Kakor vse kaže, bo letos tudi števje zgodna.

— **Gemeindeamt in Prilavci** dopisuje: an das Gemeindeamt in ...

— **Tinje.** (Obietnica smrti jugoslovanskih junakov.) Na tihem pokopališču je skruzen grob šestih slovenskih vojakov, ki so padli 29. aprila 1919 v boju za našo domovino. Pri prost križ na grobu pravi, da počiva v grobu poročnik Staniko Kšinger in pet pešcev celjskega pešpolka prvega bataliona. Imena pešcev žal niso znana.

Drobiž.

— **Kazen za naviljalec cen.** Madžarska stranka malih posestnikov je imel nedavno zborovanje, na katerem se je razpravljalo o zakonskih predlogih glede uvedbe kazni za naviljalec cen in oduhuje. Večina se je izjavila, da bi bilo najbolje uvesti batine, denarne kazni do 500.000 K in zaplunitve imetja. Ker so tudi krščanski socialci prišli do istih zaključkov, bo najbrže zakon o batinah v parlamentu sprejet.

— **Rojstni dan angleškega kralja.** V juniju bo obhajal angleški kralj Jurij svoj rojstni dan. Kakor poročajo angleški listi bo tisti dan podelil kralj več odlikovanj. Med odlikovanci bo tudi španski kralj Alfonz XIII., ki bo postal maršal. General angleške armade je bil postal že za kralja Edvarda VII. Doslej je imel samo japonski cesar to visoko angleško odlikovanje.

— **Stara navada** — železna srača. Odlični francoski filozof Montaigne je imel navado, v svojih spisih pomisliti staveti "O tam bomo

kmalu nižje več povedati." Neki dan je šel po gladkih stopnicah, izpadel in zletel navzdol. Okorni stoga, ki je stopal za njim, je ga brez uspešno skušal ujeti, je zaklical za njim: "Za božjo voljo vendar, kako neki to, da ste padli!" Na to odgovori Montaigne, ko je še leteč: "O tem bomo kmalu nižje več povedali."

— **Podedoval je prestol in harem.** "Corriere della Sera" je prišel poročilo iz Amerike, da je podčastnik Robert Mac Lean nepričakovano postal dedič prestola in harema s 43 odaliskami. Pred šestimi leti se je mudil omenjeni podčastnik na nekem otoku in bil ljubljeneec sultana Abdula Kaša Mida, ki je tedaj vladal na tistem otoku. Sultan ga je posinovil. Pred leti se je podčastnik vrnil v Ameriko in pozabil na svojega "početa". Zdal je je dobil uradno obvestilo, da je sultan umrl in da ima prevzeti svojo dedščino. Ali stvar ne pojde tako lahko. Mac Lean je namreč oženjen z neko poljsko knežino.

— **Izdajatelj in odg. urednik A. Pesek.** Tisk "Učit. tiskarne" v Ljubljani.

Prvovrsten program

Vsaki dan

Kabaret „LATERN“ v Narodnem domu

Najnovejše aktualnosti

Začetek ob 21 uri

Prodaja se:

Hiša s sadnim vrtnom na prometni cesti 10 minut od glavnega trga se prodaja. Maribor, Fraustaudener-gasse 7.

Tri kočije in landauer vse v najboljšem stanju prodam. FRANC KURALT, Kranj. 612

Drva 10 klastri, borovčevih, se prodajo v bližini Ljubljane. FRANC KURALT, gostilničar, Kranj. 662

Odpadki od žage, drva in žagunje zelo pripravno tudi za kurjavo v tovarnah z parnimi obrati, se oddaja stalno po zelo nizkih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ul. 4. 682

Prodaja se traja za strope v vsaki množini (štukatur). Polzeve se pri g. Merljaku, Krakovska ulica 27.

Kupi se:

Steklenice, prazne od 7-10 l kupuje v vsaki množini trdka: Br. Novakovič, Ljubljana (Kolizej).

Kupi se hiša eno ali dvodružinska v Ljubljani ali v predmestju. Ponudbe na upravnishvo „Jugoslavije“.

Službe:

Absolventinja trg. tečaja želi vstopiti v kako pisarno kot praktičantinja. Dopisi se prosijo pod „Pravica“ na upravo „Jugoslavije“. 689

Prevzamem mesto hišnega upravitelja v Ljubljani pod najugodnejšimi pogoji. Izkusen sem v gospodarskih in upraviteljskih zadevah. Kavcija zasigurana. Ponudbe pod „upravitelj“ na upr. Jugoslavije.

Razno:

1500 K nagrade in 300 kg rompirja dam onemu, kdor mi preskribo stanovanje do septembra t. l. ali pa za takoj obstoječe iz 2 sob in kuhinje v mestu ali šiški. Naslov v upravi.

Seba s posteljo takoj! Even-tuelno čez par mesecev cela soba na razpolago, je za oddati v sredini mesta solidnemu gospodu pod pogojem, da isti preskribo neki moški osebni primerno službo kot bančni, pisarniški sluga ali kaj enakega. Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod „Zamena št. 1777“.

Slike za legitimacije izvršuje najboljši Hugo Hübner, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg 7. Nasproti Križanske cerkve.

Išče se kompanjon za komiseljsko trgovino, slovenske narodnosti in trgovsko naobrazbo. Na kapital se ne reflektira, pač pa imajo prednost gospodje, ki razpolagajo s lokalom. Ponudbe pod „Brez kapitala“ na anonimni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Kdo sprejme deklico 16 let zdravo in močno v trgovino ali kako obrt v mestu ali na deželi, kjer bi imela hrano in stanovanje kakor tudi pod nadzorstvom. Cenjene ponudbe na upr. Jugoslavije pod „Učenka“.

Jože Cvajnar, klepar nekje na Dolenjskem, kateri se je nahajal v ruskem vjetništvu naj blagoviti svoj naslov naznaniti na Franc Brenčič, posestnik na Vrhniki 126. 683

Zenitna ponudba. 2 železničarja v starosti 26 in 30 let iščeta znanja z gospodarskimi primerne starosti radi poznejše ženitve. Nekoliko premoženja se želi. Pisma s polnim naslovom pod „Ujuzdnost 26“ in „Sreča 30“ na upravnishvo Jugoslavije v Mariboru, Glavni trg 18.

Kupujem in prodajam vsa vrsta starine (antikvitete) kakor: narodne noše, umetnine, preproge, steklena stekla in porcelan itd., kakor tudi umetno, nerabno zobje. Koncesioniran posredovalec pri prodaji in nakupu posestev in nepremičnin. Albert Derganc, brivec in starinar, Ljubljana, Franciškanska ul. 10. 66

Zaloga novih raznovrstnih dvokoles z najboljšo pnevmatiko, posebej pletče, zračna črva in vsakovrstni deli za dvokolesa in razne stroje. — Vzamejo se tudi stara dvokolesa in stroji v račun. 623

F. B., trgovina z različnimi stroji, LJUBLJANA, Stari trg 28.

Več vagonov krmilne moke, krmilne kornuze in otrobov

prodaja po zelo nizkih cenah

Nakupovalna zadruga, Ljubljana, Aleksandrova cesta 5.

PROJAM:

Več osebnih voz, 10 trgovskih voz, novi iz orehovega lesa, cupce, plaiton, gig. konjska oprema v bloku takoj.

Thement Karl, Graz, Maria-trosterstrasse 14.

Potrebuem za takojšnji nastop

2 žagarja

ki sta popolnoma izvežbana v rezanju na polnem jarmu ter

1 brusača.

Plača po dogovoru.

Franc Dolenc, lesna industrija, Škofja Loka.

Najjeftinije vrelo kupovanja!

Pšenično brašno, raženo brašno, kukuruzno brašno, kukuruznu krupicu, ječmeno brašno, ječmenu kašu, posije, kukuruz u zrnju,

stari i novi dobavlja odmah

Paromlin, Zagreb.

Galanterijsko in stavbeno kleparstvo; acetalinski in vodni instalater

Lončar Franc

Ljubljana VII, Celovška cesta 23

se priporoča cenjenemu občinstvu z zelo točno postrežbo in zmernih cenah. Sprejema vsa v to stroko spadajoča popravila. Sprejme se učenec, plača po dogovoru.

Kopalni red kopalnišča v hotelu „Slon“.

Parna kopel

za gospode: torek od 8—12 ure
sreda „ 8—17 „
četrtak „ 8—17 „
petek „ 8—12 „
sobota „ 8—17 „
nedelja „ 8—12 „

Kadna kopel.

Vsaki dan razen ponedeljka od 8—17 ure in v nedeljo pa le od 8—12 ure.

Pršna kopel.

Vsaki dan razen ponedeljka in nedelje od 17—18 ure.

Upravnishvo.

Hiše cenejše.

Inženier dr. MIROSLAV KASAL, obilastveno poverjeni stavbni inženier izvršuje vsakovrstna poslopja iz apnenega betona.

50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

30.000 kom. zidarske opeke

se potrebuje proti takojšnji dobavi. Ponudbe z naznačbo cene, loco kolodvor Bohinjska Bistrica je vposlati na naslov: Gradbena pisarna elektrarne Bohinjska Bistrica. Reflektira se samo na prvovrstno opeko. 654

Dr. Pavel Avramovič

se je vrnil in ordinira zopet redno od 10 do 12 dop. in 2 do 4 pop. Stari trg 80.

Narodna knjižnica.

- in 2. snopič: Val. Vodnik, izbrani spisi. Broš. 8 K.
- 5. snopič: Gaucemus, komedija v štirih dejanjih. Spisal Leonid Andrejev, poslovenil dr. Joža Glonar. Broš. 8— K.
- 9. snopič: Gadje gnezdo. Povest iz dni trpljenja in nad. Spisal Vladimir Levstik. Broš. 10— K, vez. 14— K.
- 12. snopič: Bele noči. Mali junak. Spisal F. M. Dostojevskij, preložil dr. Vlado Borštnik. Broš. 10— K, vez. 14— K.
- 15. snopič: Moje življenje. Spisal Ivan Cankar. Broš. 10— K, vez. 14— K.

Založila in izdala „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA CENTRAL

poleg Zmajevca (Jubilejnega) mostu.

500

Lastnik Stevo Miholc.

Pridne kolporterje in raznašalce

sprejme takoj

Upravnishvo „JUGOSLAVIJE“ v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

KEZELE in PAUER LJUBLJANA, Sv. Petra c. 76.

Izvršuje dela po načrtu; sprejema vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila. — Točna postrežba in solidne cene. 412

Najnoviši pisemski papir ter umetniške razglednice

in druge priporoča

310

M. Tičar, Ljubljana.

Ljubljana M. Kuštrin Ljubljana
Tehnični in elektrotehnični predmeti na debelo. Avtogumi, Gumi za kolesa, Gumiljevi trakovi za trte. 560
Dunajska cesta 20. Telefon šte. 470.

Hotel Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru se otvori dne 20. maja t. l.

Potrjim in tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znanecem ter prijateljem, da je moj dragi soprog oziroma svak gospod

Fatur Josip

železničar

dne 18. t. m. ob 1/2 11 uri izdihnil svojo preblogo dušo. Pogreb se vrši dne 15. t. m. ob 15 uri popoldne iz Zaloga, barake št. 5 na pokopališče pri M. D. v Polju.

Zalog, dne 14. maja 1920.

Kogelj Miroslav, Alojzija Kogelj, sin. soproga. Jože Fatur, svak.

Kolobarji suha mehka drva za podkuriti dobavlja v vsaki množini dokler zaloga

F. & A. Uher, veletrgovina s premogom Ljubljana. Pisarna: Selenburgova ulica št. 4. Telefon št. 117.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda Tempel vrelec, namizna voda Styria vrelec, medicinalna voda Donatski vrelec, medicinalna voda najmočnejše vrste.

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. : : : Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina.

Pozor! Pavel in pevska društva! Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; žopna izdaja 11x15 cm

- Štev. 1. Davorin Jenko: Sto čutiš, Srbije tužni?
2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka.
3. Anton Hajdrih: Slabo sveča je brela.
4. Anton Hajdrih: Pod oknom.
5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.
6. Anton Hajdrih: Jadransko morje.

Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov 10 K.

Številka 6 stane 2 kroni, 11 izvodov 20 kron.

Dobiva se v

Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Zvezna tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST.

časopise, knjige, brošure, cenike, letake, lepake, vabila, vzporeda, račune kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. matre hitro, lično in ceno

Zvezna tiskarna v Ljubljani, Stari trg 19. Naročila sprejema tudi upravnishvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova cesta.

Zvezna tiskarna